

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з методичної роботи

Ярослав ШТАНЬКО
“30” 08 2024 р.

СТАТИСТИКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	“Фінансовий менеджмент”
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов’язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

РОЗРОБНИК:

(к.е.н., доцент кафедри
управління та адміністрування

Тарас ВОРОБЕЦЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри управління та адміністрування,
протокол № 1 від 28.08.2024 року

к.е.н., доц., завідувач кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПШ/ОНП

Мирослава ТИМОЦЬ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 30.08.2024 року

e-mail	taras.vorobets@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	<u>205</u>
Посилання на сайт	<u>Воробець Тарас</u>
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни У сучасному суспільстві статистика є одним із головних інструментів аналізу соціально-економічних процесів. Завдяки статичним даним можна проаналізувати ситуацію, порівняти її з іншими, прийняти рішення, провести наукові дослідження. Статистичне мислення, засноване на узагальненні, вмінні в окремих фактах розгледіти закономірне і випадкове, необхідне як у науці, так і в повсякденному житті. Керівники, які вміють швидко обробляти та аналізувати інформацію краще управляють динамікою економічних систем як на макро-, так і на макрорівнях.

Статистика як наука і практика належить до тих фундаментальних надбань, нагромаджених людством на шляху соціального прогресу, опанування яких є необхідною умовою формування у майбутнього фахівця високої економічної культури, масштабності та реалізму економічного мислення, збагачення економічного світогляду і розуміння природи економічних процесів. Статистична підготовка є важливою складовою методологічної підготовки в галузі кількісного і якісного аналізу масових суспільних явищ і процесів. Як навчальна дисципліна, статистика забезпечує формування у фахівців економічної підготовки комплексу професійних знань щодо основоположних понять, а також навичок збору, оброблення, систематизації та аналізу отриманих аналітичних даних.

Статистика – одна з фундаментальних економічних наук, яку опановують студенти усіх напрямів підготовки галузі знань 07 «Управління та адміністрування». Статистичний інструментарій і методи статистики широко використовуються у практичній діяльності працівниками різноманітних підприємств, установ та організацій.

Оволодіння методами статистичного вимірювання і аналізу складних суспільно-економічних явищ і процесів є невід’ємним елементом підготовки висококваліфікованих спеціалістів у різних галузях національного господарства України.

Мета навчальної дисципліни: надання студентам знань щодо системи змістовних аспектів організації і проведення статистичних досліджень, освоєння методів та прийомів зведення і групування статистичних показників, набуття практичних навичок збирання, обробки та аналізу інформації про соціально-економічні явища і процеси.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- основи статистичного спостереження як способу формування інформаційної бази для дослідження та прийняття управлінських рішень;
- методичні підходи до узагальнення та оброблення статистичних даних;
- методології і методики екстенсивного та інтенсивного статистичного аналізу соціально-економічних явищ і процесів;
- методику прогнозування та статистичного моделювання соціально-економічних параметрів.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:¹

- аналізувати стан, структуру та інтенсивність динаміки масових суспільних явищ і процесів;
- досліджувати взаємозв'язки, закономірності і тенденції розвитку масових суспільних явищ і процесів;
- прогнозувати зміни статистичних показників в майбутньому;
- оцінювати потенціал підприємства (галузі, регіону) та ефективність його використання;
- робити науково-обґрунтовані висновки, використовувати економічні закони у процесі професійної діяльності;
- навчити використовувати результати статистичних досліджень для підвищення ефективності підприємницької діяльності.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Фінансовий менеджмент” (2024/2025).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог	ПР 01 Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПР10 Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
ЗК4 Здатність спілкуватися іноземною мовою.	-
ЗК5 Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.	-
ЗК10 Здатність працювати у команді.	-

¹ поняття вміти і знати повинні співвідноситися з програмними результатами навчання

СК01 Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макрота мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.	-
СК03 Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	-
СК04 Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.	-
СК05 Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.	-
СК06 Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	-
СК07 Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.	-
СК 09 Здатність здійснювати ефективні комунікації	-
СК10 Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.	-
СК11 Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.	-

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2
------	---

Семестр	3		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	28 (в годинах)	6 (в годинах)
	семінари, практичні	28 (в годинах)	6 (в годинах)
Самостійна робота		34 (в годинах)	78 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	залік (0,5)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни²:

Пререквізити	Постреквізити
Вища математика	Фінансовий облік
Економічна теорія	Звітність підприємств

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Предмет і методологічна база статистики (2 год.)

Статистика як суспільна наука, поняття і завдання в умовах ринкової економіки. Предмет статистики, його специфіка і основні елементи. Основні категорії статистики. Метод статистики, його особливості. Етапи математичного дослідження. Зв'язок статистики з іншими дисциплінами.

Самостійне вивчення: вітчизняні та міжнародні інституції статистики. Організація та основні функції органів Державної служби статистики України. Структура статистики та її зв'язки з іншими науками.. [2, 6, 10].

Тема 2. Статистичне спостереження (2 год.)

Статистичне спостереження, його поняття, значення і завдання. План статистичного спостереження та його складові частини. Форми статистичного спостереження. Види статистичного спостереження. Способи статистичного спостереження.

Самостійне вивчення: програмно-методологічні та організаційні питання спостереження. Помилки спостереження та способи їх контролю [3, 8, 12].

Тема 3. Зведення і групування статистичних даних (2 год.)

² тільки для обов'язкових дисциплін

Статистичне зведення, його суть та завдання. Групування, його основні види і завдання статистичних групувань. Статистичні таблиці, їх зміст. Вимоги до побудови. Графічні зображення, їх суть і значення. Основні елементи графіків.
Самостійне вивчення: принципи формування рядів розподілу у процесі групування. Завдання, що вирішуються методом групування, види групувань. Класифікація графіків та правила їх побудови [1, 7, 14].

Тема 4. Абсолютні та відносні величини (2 год.)

Абсолютні величини, їх суть і види. Вимірники абсолютних величин. Відносні величини, їх суть і значення. Види відносних величин, методика їх визначення. Умови застосування відносних величин.

Самостійне вивчення: роль та значення абсолютних та відносних величин у статистиці. Види відносних величин. Класифікаційна схема відносних величин [5, 9, 15].

Тема 5. Середні величини та показники варіації (2 год.)

Середні величини, їх суть і значення. Умови застосування середніх величин. Види середніх величин. Мода, її поняття та методика розрахунку. Суть медіани та порядок її визначення. Варіація, її суть і значення. Показники варіації.

Самостійне вивчення: структурні середини, їх суть та особливості обчислення. Найпростіші показники варіації Розмах варіації [4, 6, 13].

Тема 6. Ряди динаміки (2 год.)

Ряди динаміки, їх поняття і види. Порядок обчислення середнього рівня динамічного ряду. Статистичні показники динамічних рядів. Середні динамічні показники, формули їх розрахунку.

Самостійне вивчення: характеристика інвестиційних ризиків [1, 9, 12].

Тема 7. Індекси (4 год.)

Індекси, їх суть і значення в економічному аналізі. Індивідуальні індекси. Форми зведених індексів, їх взаємозв'язок.

Самостійне вивчення: Взаємозв'язок між індексами. Загальні (зведені) індекси. Агрегатні індекси. Середні з індивідуальних (середньозважені) індекси. Індекси середніх величин. Індекси змінного, постійного складу та структурних зрушень [4, 8, 11].

Тема 8. Статистика продукції (4 год.)

Статистика продукції виробництва. Поняття «продукція» її «якість» та одиниці вимірювання. Статистичні показники послуг, їх розрахунок. Статистика товарообороту. Поняття «роздрібний товарооборот», його види і склад. Показники товарообороту та методика їх визначення. Статистика товарних запасів. Статистичні показники товарних запасів, їх розрахунок. Поняття «оборотність товарних запасів», їх показники та розрахунок.

Самостійне вивчення: макроекономічні показники продукції. Статистична класифікація продукції. Взаємозв'язок вартісних показників обсягу продукції промислового підприємства. Показники динаміки і виконання плану за обсягом продукції [5, 7, 14].

Тема 9. Статистика чисельності та продуктивності персоналу (4 год.)

Основні показники чисельності і складу працівників. Показники руху робочої сили. Поняття та визначення абсолютних показників фонду робочого часу. Відносні показники використання робочого часу. Показники продуктивності праці: виробіток і трудомісткість.

Самостійне вивчення: відносні показники використання робочого часу. Показники продуктивності праці: виробіток і трудомісткість. Статистика оплати праці. Заробітна плата та фонд оплати праці [5, 7, 14].

Тема 10. Статистика ефективності виробництва (4 год.)

Основні та оборотні засоби підприємства, їх склад і характеристика. Основні показники ефективності використання основних засобів: фондівіддача, фондомісткість і фондоозброєність. Основні показники використання оборотних засобів. Статистика витрат та її завдання. Собівартість продукції. Витрати торговельних організацій. Витрати обігу. Узагальнюючі показники ефективності виробництва. Показники ефективності торговельної діяльності.

Самостійне вивчення: статистика ефективності матеріальних ресурсів. Статистика ефективності фінансової діяльності [5, 7, 14].

Зміст практичних занять

Тема 1. Предмет і методологічна база статистики (2 год)

Заняття 1. Предмет і методологічна база статистики (2 год.)

Статистика як суспільна наука, поняття і завдання в умовах ринкової економіки. Предмет статистики, його специфіка і основні елементи. Основні категорії статистики. Метод статистики, його особливості. Етапи математичного дослідження. Зв'язок статистики з іншими дисциплінами.

Самостійне вивчення: основні етапи розвитку статистики. Перелік показників, якими можна охарактеризувати: населення країни, споживчий ринок, галузь промисловості, банківську установу. Сутність етапів статистичного дослідження.[3, 6, 12].

Тема 2. Статистичне спостереження (2 год)

Заняття 1. Статистичне спостереження (2 год.)

Оцінка вибору оптимальної стратегії поведінки в умовах ризику з використанням дерева цілей. Методи оцінювання ризику для підприємств. Засади управління ризиками. Принципах управління ризиками. Етапів процесу управління ризиками. Особливості стратегії управління ризиком, тактика і політики управління ризиком.

Самостійне вивчення: програмно-методологічні й організаційні питання статистичного спостереження. Вимог яких дотримуються під час формування програми статистичного спостереження. Помилки статистичного спостереження. [4, 7, 13].

Тема 3. Зведення і групування статистичних даних (2 год)

Заняття 1. Зведення і групування статистичних даних (2 год.)

Статистичне зведення, його суть та завдання. Групування, його основні види і завдання статистичних групувань. Статистичні таблиці, їх зміст. Вимоги до побудови. Графічні зображення, їх суть і значення. Основні елементи графіків.

Самостійне вивчення: сутність графічного метода та його значення в статистичному аналізі даних. Сучасні пакети прикладних програм, онлайн-редактори чи додатки для візуалізації статистичних даних. Класифікація видів діаграм відповідно до мети візуалізації статистичних даних і наявного вихідного інформаційного простору [1, 9, 15].

Тема 4. Абсолютні та відносні величини (2 год)

Заняття 1. Абсолютні та відносні величини (2 год.)

Абсолютні величини, їх суть і види. Вимірники абсолютних величин. Відносні величини, їх суть і значення. Види відносних величин, методика їх визначення. Умови застосування відносних величин.

Самостійне вивчення: умови застосування абсолютних і відносних величин. Проблему гармонізації та зіставності показників у статистиці. Особливості подання абсолютних статистичних величин. Види відносних величин за їх аналітичною функцією [5, 8, 11].

Тема 5. Середні величини та показники варіації (2 год)

Заняття 1. Середні величини та показники варіації (2 год.)

Середні величини, їх суть і значення. Умови застосування середніх величин. Види середніх величин. Мода, її поняття та методика розрахунку. Суть медіани та порядок її визначення. Варіація, її суть і значення. Показники варіації.

Самостійне вивчення: форми середніх величин. Структурні середні [4, 8, 14].

Тема 6. Ряди динаміки (2 год)

Заняття 1. Ряди динаміки (2 год.)

Ряди динаміки, їх поняття і види. Порядок обчислення середнього рівня динамічного ряду. Статистичні показники динамічних рядів. Середні динамічні показники, формули їх розрахунку.

Самостійне вивчення: недоліки притаманні розмаху варіації і середньому лінійному відхиленню. Основні математичні властивості дисперсії. [2, 6, 14].

Тема 7. Індекси (4 год)

Заняття 1. Індексний метод (2 год.)

Індекси, їх суть і значення в економічному аналізі. Індивідуальні індекси. Форми зведених індексів, їх взаємозв'язок.

Самостійне вивчення: аналітичні властивості індексів. Критерії, за якими здійснюється класифікація індексів. Умови для побудови індивідуальних індексів? [2, 8, 15].

Заняття 2. Ряди динаміки (2 год.)

Агрегатний індекс як основна форма загального індексу. Середньозважені індекси. Індекси зі змінними та постійними вагами. Індекси середніх величин. Територіальні індекси. Індексний факторний метод аналізу.

Самостійне вивчення: відмінність індексних систем Пааше та Ласпейреса. Умови застосування середньозважених індексів. Відмінності у побудові індексів динаміки та територіальних індексів [2, 8, 15].

Тема 8. Статистика продукції (4 год)

Заняття 1. Статистика продукції виробництва. (2 год.)

Статистика продукції виробництва. Поняття «продукція» її «якість» та одиниці вимірювання. Статистичні показники послуг, їх розрахунок. 3. Статистика товарообороту. Поняття «роздрібний товарооборот», його види і склад. Показники товарообороту та методика їх визначення.

Самостійне вивчення: визначення поняття валового обороту в промисловості. Елементи виробництва, які входять до складу валового обороту промисловості. Визначення поняття валової продукції промисловості. [2, 8, 15].

Заняття 2. Статистика товарних запасів. (2 год.)

Статистика товарних запасів. Статистичні показники товарних запасів, їх розрахунок. Поняття «оборотність товарних запасів», їх показники та розрахунок.

Самостійне вивчення: облік, розрахунки та зіставлення показників продукції. Визначення поняття товарної продукції промисловості. Елементи виробництва, які входять до складу товарної продукції промисловості. [2, 8, 15].

Тема 9. Статистика чисельності та продуктивності персоналу (4 год)

Заняття 1. Показники чисельності і складу працівників (2 год.)

Основні показники чисельності і складу працівників. Показники руху робочої сили. Поняття та визначення абсолютних показників фонду робочого часу.

Самостійне вивчення: показники руху (обороту) робочої сили (персоналу). Поняття та визначення абсолютних показників фонду робочого часу. [2, 8, 15].

Заняття 2. Показники продуктивності праці (2 год.)

Відносні показники використання робочого часу. Показники продуктивності праці: виробіток і трудомісткість.

Самостійне вивчення: показники продуктивності праці: виробіток і трудомісткість. Статистика оплати праці. Заробітна плата та фонд оплати праці. [2, 8, 15].

Тема 10. Статистика ефективності виробництва (4 год)

Заняття 1. *Основні показники ефективності використання основних засобів:* (2 год.)

Основні та оборотні засоби підприємства, їх склад і характеристика. 2. Основні показники ефективності використання основних засобів: фондоддача, фондомісткість і фондоозброєність. Основні показники використання оборотних засобів.

Самостійне вивчення: оцінка ефективності комерційної діяльності. Статистика ефективності фінансової діяльності [2, 8, 15].

Заняття 2. *Статистика витрат* (2 год.)

Статистика витрат та її завдання. Собівартість продукції. Витрати торговельних організацій. Витрати обігу. Узагальнюючі показники ефективності виробництва. Показники ефективності торговельної діяльності.

Самостійне вивчення: види ефективності виробництва. Резерви і шляхи підвищення ефективності діяльності підприємства. [2, 8, 15].

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	34	78
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	28	6
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	28	6
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	-	-
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	34	78

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:³

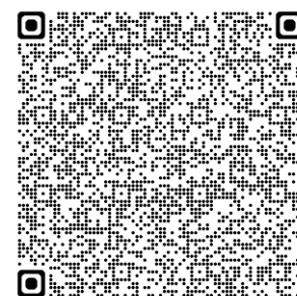
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

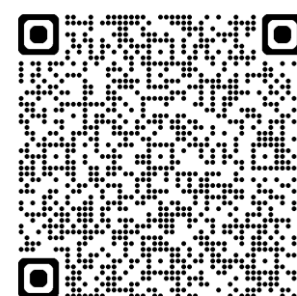
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

³ зміст пунктів може редагуватись з огляду на особливості курсу

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).⁴ “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).⁵

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

⁴ визначається політика використання ШІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

⁵ визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перезарахування

Програмний результат навчання ⁶	<u>Метод навчання</u>	Метод оцінювання
ПР 01 Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.	Лекція, демонстрування, індуктивний, дедуктивний, аналітичний, синтетичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, дослідницький, інтерактивні методи (кейсметод, банк ідей, мозковий штурм, ділові ігри, бесіда-діалог)	Поточний контроль, усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль, екзамен
ПР10 Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.		

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контрольні заходи⁷

(в разі потреби - розділити за семестрами)

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	залік	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

⁶ для вибіркових навчальних дисциплін вказується результат навчання

⁷ зміст редагується залежно від наповнення дисципліни

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали - «2»; «3»; «4»; «5». У разі відсутності студента на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».⁸

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

⁸ можна вказати теми чи завдання, які є обов'язковими до виконання, а також особисті підходи до оцінювання рівня знань здобувачів під час аудиторної роботи

«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.
-------------------	---

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-

Не зараховано	0 – 59	-
---------------	--------	---

Студенти, які не з'явилися на заліки/екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ⁹

Основна література

1. Бізнес-статистика : навч. посіб. / С. М. Гайденко, В. О. Костюк-; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. – 190 с.
2. Горкавий В. К. Статистика : Підручник. Третє вид., переробл. і доповн. / В. К. Горкавий. Київ: Алерта, 2020. – 644 с.
3. Загальна теорія статистики : підручник / за ред. А. В. Непрана, І. А. Дмитрієва ; авт. кол.: І. А. Дмитрієв, О. А. Дмитрієва, О. М. Гіржева, А. В. Непран, Н. О. Бірченко, А. А. Воронкова, Н. В. Чуйко. – Харків : ПП Іванченка, 2022. – 720 с.
4. Статистика: навчальний посібник / Герасименко С.С., Потапова М.Ю., Червона С.П., Голубова Г.В; За ред . О.Г.Осауленка. – Київ: НАСОА, 2022. – 263 с.
5. Статистика: навчальний посібник / О.В. Козирєва, В.О. Федорова. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 187 с.

Додаткова література

6. Герасименко С. С. Місце і роль статистики в економічних дослідженнях (на прикладі аналізу банківської діяльності). Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр. 2022. 1-2. С. 5-13
7. Економічна статистика [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до самостійних робіт для студентів спеціальності 051 "Економіка" першого (бакалаврського) рівня / уклад. І. А. Серова, Г. І. Свидло, О. І. Бровко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 44 с.
8. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соколов, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соколова, Т. Г. Чалої. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. – 444 с
9. Статистика [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. В. Раєвнева, І. В. Аксьонова, О. І. Бровко ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора О. В. Раєвневої. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 389 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/24523/1/2019%20-%20%D0%A0%D0%B0%D1%94%D0%B2%D0%BD%D1%94%D0%B2%D0%B0%20%D0%9E%20%D0%92.pdf>
10. Червона С.П. Безробіття в Україні: аналіз динаміки, статевовікової структури та причин незайнятості. Науковий вісник Національної академії статистики,

⁹ обов'язково: враховувати вимоги [ДСТУ 8302:2015](#) (відповідно до [Наказу № 65, від 4.03. 2016](#)), [рекомендації](#) Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти, використовувати літературу за останні 5-7 років, наводити власні публікації за змістом навчальної дисципліни.

обліку та аудиту: зб. наук. пр. 2020. №3. С. 12-27.

Електронні інформаційні ресурси

11. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України: <http://www.minfin.gov.ua>
12. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
13. Офіційний веб-сайт Національного банку України <http://www.bank.gov.ua>
14. Офіційний веб-сайт Національного інституту стратегічних досліджень при президентові України <http://www.niss.gov.ua>
15. Офіційний веб-сайт Національного порталу відкритих даних <http://www.data.gov.ua/>